

**Bilješka o
tehničkim konsultacijama UNODC-a za izradu Međunarodnih standarda prevencije
ovisnosti
Beč, od 23. do 25. svibnja 2012. godine**

U Beču su od 23. do 25. siječnja 2012. godine održane tehničke konsultacije koje je organizirao Ured za droge i kriminal Ujedinjenih naroda (UNODC), Odjel za prevenciju droga i zdravlje. Glavna tema sastanka bila je Izrada međunarodnih standarda prevencije ovisnosti u okviru koje se raspravljalo o preventivnim programima i intervencijama, te standardima prevencije koji su dostupni na međunarodnoj razini posebice u četiri ključna područja (okruženja) preventivnog rada, a to su obitelj, škola, lokalna zajednica i radno mjesto. Također, održano je niz prezentacija programa, istraživanja i projekata prevencije koji mogu poslužiti kao primjeri dobre prakse, kao i predavanja o već postojećim standardima prevencije u okviru kojih su predstavljeni Europski standardi kvalitete programa prevencije ovisnosti koje je u 2011. razvio Europski centar za praćenje droga i ovisnosti (EMCDDA). Na tehničkom sastanku su sudjelovali istaknuti stručnjaci u području prevencije ovisnosti i preventivnih istraživanja, a ispred Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske sudjelovala je dr.sc. Jadranka Ivandić Zimić, savjetnica u Vladi i Vladinom uredu za droge. Sastankom je predsjedavala gđa Giovanna Campello, Sekcija za prevenciju, tretman i rehabilitaciju UNODC-a.

Tijekom prvog dana sastanka predsjedavajuća je upoznala nazočne s ključnim pitanjima koja je potrebno raspraviti u pogledu razvoja Međunarodnih standarda prevencije ovisnosti, kao i zamišljenu strukturu standarda. Naglašeno je da standardi trebaju biti izrađeni u okviru četiri glavna okruženja kroz koja će se provoditi preventivne intervencije, a to su obitelj, škola, lokalna zajednica i radno mjesto. Uz vrstu okruženja, pri izradi standarda treba uzeti u obzir i dimenzije kao što su spol i dob ciljanih skupina, razina rizika kojima su ciljane skupine izložene, rizike u okruženju, ključne prioritete, razinu dokazane kvalitete preventivnih intervencija i njihove učinkovitosti. Jedan od ključnih ciljeva izrade Standarda je i definirati smjernice za izgradnju preventivnog sustava te su ciljana skupina istih i donositelji političkih odluka. Naglašeno je da će se pri izradi Standarda slijediti sljedeći koraci: određivanje strukture i formata, definiranje kriterija za uključivanje određenih preventivnih intervencija i programa u standarde, definiranje procesa razvoja i izrade, te definiranja procesa širenja standarda odnosno njihovog prihvaćanja od strane država članica. Nakon toga su predstavljeni kanadski standardi prevencije ovisnosti koji su izrađeni od strane Kanadskog centra za suzbijanje zlouporabe droga te Univerzalni standardi koje je izradila Američka organizacija CICAD (Inter-American Drug Abuse Control Commission) te primjeri dobre prakse preventivnih programa usmjerenih na obiteljsko i školsko okruženje. U skladu s tim standardima i programima, glavne preventivne intervencije u obiteljskom okruženju trebaju biti usmjerene na obiteljsku dinamiku, roditeljstvo te roditeljske vještine i praksu. U pogledu školskog okruženja naglašen je značaj promocije školske kulture i pravila, te vježbanja životnih vještina učenika, kao i uključivanje preventivnih intervencija u školski curriculum posebice onih intervencija koje su usmjerene na pojačavanje negativnih stavova prema konzumiranju sredstava ovisnosti. Tijekom drugog dana, predstavljeni su primjeri dobre prakse preventivnih programa u lokalnoj zajednici te programi prevencije ovisnosti na radnim mjestima. Istaknuto je da uspješnost preventivnih programa u zajednici u velikoj mjeri ovisi od partnerstva među lokalnim institucijama, što mora uključivati širu koaliciju među provoditeljima i političarima, a također ta koalicija treba imati jasnu organizacijsku strukturu posebice u smislu rukovođenja i upravljanja programom. Također nužan je odgovarajući

trening provoditelja programa. U pogledu prevencije ovisnosti na radnim mjestima naglašeno je da ista u pojedinim zemljama značajno ovisi i od zakonodavnih rješenja u pogledu rada i zaštite na radu. Međutim, nužno je provoditi programe na razini univerzalne prevencije koji moraju uključivati i programe promocije zdravlja općenito, ali i preventivne programe vezane za korištenje droga i alkohola usmjerene na rizične i zaštitne čimbenike. Jedan od glavnih ciljeva prevencije ovisnosti na radnim mjestima treba biti i rano otkrivanje i upućivanje radnika u odgovarajuće intervencije. Također je nužno promovirati socijalnu podršku i podršku među radnicima o neuzimanju droga. Prije rasprave u manjim radnim grupama koje su organizirane tijekom trećeg dana tehničkih konsultacija predstavljeni su *Europski standardi kvalitete programa prevencije ovisnosti*, koje je u 2011. razvio EMCDDA. Nakon toga, u manjim radnim skupinama raspravljalo se o kriterijima za uključivanje pojedinih preventivnih intervencija u Standarde te strukturi i sadržaju Standarda. U tom kontekstu predlagana su dva glavna kriterija za uključivanje pojedine preventivne intervencije u Standarde i to da ista treba biti evaluirana te dokazano učinkovita, kao i etički kriteriji odnosno da se tom preventivnom intervencijom ne krše prava ciljanih skupina. Standardi trebaju sadržavati prijedloge intervencija kako za provoditelje tako i za donositelje političkih odluka. Također raspravljalo se o problemu primjene standarda u različitim socio-kulturnim okruženjima kao i potrebi njihove što šire primjene. Sljedeći sastanak na kojem se predviđa rasprava o Standardima predviđen je za svibanj ili lipanj 2012. godine, dok bi Standardi trebali biti izrađeni i usvojeni u rujnu 2012. godine.